

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent.

Uprašanje občinskih zdravnikov

Vprašanje občinskih zdravnikov je postalo v zadnjem času nekaka politična špekulacija, ki jo moramo našim čitateljem malo pojasniti.

Beseda špekulacija je v zadnjem času v modi. Mnogo se je rabila v zadnjih tednih v veliki politični polemiki, ki se je vršila med vladnimi in opozicijskimi glasili, dokler ni prišel pritisk novega tiskovnega zakona.

Vprašanje nastavljanja občinskih zdravnikov so vzela oblastva v zadnjem času popolnoma v svoje roke. Po italijanih občinskem zakonu, ki je veljavni tudi v naših pokrajinah, spada v sestav redne občinske uprave poleg občinskega sveta in občinskega odbora še občinski tajnik in občinski zdravnik, da niti ne omenjamo drugih nameštencev, ki so potrebni, ako gre za kako večjo občino, katere mora imeti tudi večjo občinsko pisarnico.

Vsa ta vprašanja spadajo v poglavje prilagoditve naših občin k novemu občinskemu redu. Po njem dobijo naše občine novo uredbo, ki pa ni nova le po tem, da dobijo njene uprave popolnoma novo lice, temveč predvsem vsled tega, ker so s to novo uredbo zvezani ogromni stroški, ki jih manjše občine ne bodo mogle prenašati.

Spričo tega dejstva se ni nikakor čuditi, da se vrši prilagoditev naših občin le po lagoma. Občinski sveti po naši deželi ne vedo, kam bi deli glavo, ker ne morejo najti kritja za tolike nove izdatke. Vlada pa je šla preko teh težko brezobzirno na dnevni red ter videla v tej zelo hvalevredni previdnosti, združeni z veljim čutom odgovornosti, upor proti novemu zakonu, protidržavno agitacijo in Bog ve še kaj. Tako so se naši "razlogi", da so se razpustili občinski sveti v večini naših občin, prav gotovo pa vsaj po vseh važnejših središčih slovenskega dela naše dežele. Utemeljen je k tozadevnim odlokom, ki smo jih objavili v našem listu, so zadosten dokaz, da je ta naša trditve resnična. Obenem pa dokazujejo tudi to, da se je vlada odločila s svojo komisarizacijo naših občin za nekako prisilno občinsko politiko, ki naj izvede prehod iz enega občinskega reda v drugega brez nobenega obzira na občino priznano dejstvo, da so taki prehodi najtežavnejša in obenem najnevarnejša doba v življenju vseh organizmov, toliko fizičnih kolikor in predvsem socialnih in političnih. Škoda, ki lahko nastane pri tem za posamezne občine, katere se silijo, da morajo poskusiti skok čez prepad, pa naj bi pri tem tudi imele teletbitni v prepad popolne finančne propasti, zna biti ogromna.

Slučna politika forsiranja dogodkov na polju občinske uprave se opaža sedaj, kakor rečeno, tudi v vprašanju imenovanja občinskih zdravnikov. Res je sicer, da zakon predvideva — in to smo že zgoraj omenili — občinske zdravnike. Toda na drugi strani je tudi jasno rečeno v občinskem in pokrajinskem zakonu, da imenuje občinske zdravnike občinski svet. Večina najvažnejših naših občin pa tega nima. In ravno zato, ker se to velevažno vprašanje hoče rešiti na podoben način, kakor se je izvršila komisarizacija naših občin, se ne more videti v tem vprašanju nič drugega nego špekulacijo, ki ji je cilj, da postavi naše občine še za časa komisarjev pred gotova dejstva, ki bi jih morali poznejši občinski sveti le potrditi.

Razni dopisi, ki smo jih objavili v našem listu te dni, dokazujejo, da vršijo podprefektura na naše občine pritisk, naj čimprej imenujejo občinske zdravnike. Znano pa je, da mora biti ta služba pravilno razpisana. Na podlagi teh razpisov vložijo prošnje svoje prošnje. Teh razpisov pa še ni bilo, temveč je odrejeno, kakor smo se mogli informirati, da se izvršijo le v prihodnje leto v januarju ali februarju. V vseh slučajih imenovanja občinskih zdravnikov, ki se izvršijo pred razpisom služb, gre torej le za časovna imenovanja. In ravno k tem imenovanjem se silijo naše občine.

V tem grmu tiči zajec, t. j. ona špekulacija, ki ji je namen, da se izvrši imenovanje občinskih zdravnikov, ne da bi mogla priti do veljave prava volja pravilno izvoljenih občinskih svetov. Predpisom zakona glede občinskih zdravnikov se naše občine seveda ne bodo mogle ne hotele upirati. Pač pa imajo popolno pravico zahtevati, da se rešitev tega vprašanja odnese od tedaj, ko bodo občinski sveti povsod vzpostavljeni, tako da bodo o tem velevažnem vprašanju odločevali izvoljeni zastopniki ljudstva in ne občinski komisarji. Le izvoljeni občinski svetovanci, ki natančno poznajo domače razmere v svoji občini, se bodo mogli primerno odločiti tudi glede osebe občinskega zdravnika. In tudi to vprašanje je skrajno važno, zakaj razni dogodki med našim ljudstvom na dežel so že očitno dokazali, da je od

razmerja med občinskimi zdravnikom in občinarji v veliki meri odvisno tudi razmerje med obema plemenoma. Jasno je vsled tega, da je sedanjí pritisk na občine, naj takoj imenujejo svojega zdravnika, neumestno in škodljiv. Špekulacija, da bi se občinam vsilil ta zdravnik namesto onega, mož takega in takega političnega naziranja brez obzira na to, ali pozna jezik ljudstva ali ne, je na škodo prizadetega ljudstva in tudi javnega zdravstva samega.

trivala o raznih vprašanjih, ki so med obema državama še nerešena. Ob 13.30 je priredil zunanji minister dr. Grünberger na čast dr. Ninčiča v hotelu Imperial kosilo, katerega so se udeležili z jugoslovnske strani dr. Ninčič, poslanik Milojević, kabinetni načelnik Rakić s soprogami in načelnik tiskovnega urada Ivković ter čehoslovaški poslanik dr. Krofta in romunski poslanik Mitilineu, z avstrijske strani pa dr. Grünberger, podkancelar dr. Frank, finančni minister Kienboeck, trgovinski minister dr. Schürff in nekaj višjih uradnikov zveznega kancelarstva.

Med obedom je zunanji minister dr. Grünberger pozdravil dr. Ninčiča in se mu zahvalil za njegov obisk. »Ne dvomim — je zaključil minister Grünberger svojo napitnico — da bodo naša današnja posvetoovanja, ki so potrdila soglasje obojestranskih nazorov, okreplila čustva prijateljstva in medsebojnega zaupanja.« Napil je nato kraljevski dvojici ter gg. Pašiču in Ninčiču.

Dr. Ninčič se je zahvalil za prisrčni sprejem in dokaze prijateljstva. »Bilo mi je v posebno čast in radost, da mi je poverila moja vlada misli, naj posetim gospoda zveznega kancelarja dr. Seipela in mu izrazim v imenu g. ministrskega predsednika Pašiča in jugoslovnske vlade prisrčne častitke k njegovim rešitvam in njegovemu okrevanju. Mnogo mi je na tem, da morem obnoviti osebne odnose, ki smo jih sklenili tako srečno lani v Beogradu. To dobro razmerje jamči izpolnitev dobrega sosedstva med republiko Avstrijo in kraljevino SHS, kojih skupni cilj je ohranitev miru in splošna gospodarska obnova. Pri tej priliki izražam svoje globoko prepričanje, da bo današnji sestanek ojačal to skupno politiko in poglobil obojestransko prijateljstvo in zaupanje v dobrobit obeh držav.« Napil je avstrijski republik, zveznemu predsedniku, kancelarju in ministru Grünbergerju.

DUNAJ, 16. Zunanji minister dr. Ninčič je priredil na jugoslovnskem poslanstvu sprejem, h kateremu so bili povabljeni tudi novinarji. V obliki neprisiljenega razgovora so stavili časniki na ministra razna vprašanja, na katera je minister drage volje odgovarjal. Razmerje med Avstrijo

in Jugoslavijo — je izvajal dr. Ninčič — postaja vedno bolj prisrčno. Izboljšanje političnih odnosov mora imeti za posledico tudi izboljšanje na gospodarskem polju. Trgovinska pogodba z Avstrijo se bo opirala na tarifarno podlago.

S svojim posetom pri zveznem kancelarju dr. Seipelu je bil dr. Ninčič izredno zadovoljen. Naglo okrevanje predsednika avstrijske vlade ga je prijetno iznenadilo. Poset kralja Aleksandra v Karlovi Varah nima nobenega političnega vzroka. Vse države, ki meje na Malo entento, imajo gotove skupne interese, zlasti v gospodarskem oziru. Poglobitev medsebojnega razmerja ima v Jugoslaviji vsekakor velikega zagovornika. To velja tudi glede Madžarske.

Kar se tiče odnosov do Rusije, je dr. Ninčič mnenja, da se morajo vzpostaviti oficijelni odnosi, vendar pa je naziranje o tem v Jugoslaviji še deljeno. Soglašajo pa vsi v tem, da je treba odklanjati in pobijati vsako komunistično propagando. Glede bivanja Radića v Rusiji goji jugoslovnska vlada željo, da bi Radić sploh tam ostal. Ako bi se pa vrnil v domovino, ga bodo samobesbi umljivo prijeli. Ni izključeno, da bo imelo bivanje Radića v Rusiji za posledico omiljenje notranjepolitičnega položaja v Jugoslaviji in razdor v njegovi stranki. Hrvatski kmetje so z gospodarskim položajem zadovoljni in nimajo smisla za komunistem.

Dr. Ninčič je nadalje rekel, da je treba omiliti predpise glede prihajanja v Jugoslavijo in glede potnih listov in da se bo v tem oziru vsekakor nekaj storilo. V tem pogledu se vrše tudi pogajanja z Madžarsko.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z Albanijo je treba imeti mnogo potrpljenja. Neodvisna država Albanija je v interesu vse Evrope. Glede stališča Jugoslavije v morebitnem sporu med Rusijo in Romunijo, je rekel dr. Ninčič, da ne veruje v tako možnost, ker jači zveza, ki jo tvori Mala ententa, stališče poedine članice, torej tudi Romunije. Na vprašanje, ali bo Jugoslavija posegla v morebitni obojni spor med Rusijo in Romunijo, je odgovoril minister, da bi bila Jugoslavija v tem primeru prijateljsko nevtralna.

Kar se tiče obmejnih vprašanj, je že vse urejeno. Z

skromnost, lepo čednost. Še predno vam kaj drugega povem, naj vas tudi spomnim na znani pregovor, ki velja:

Cim več človek zna, tem več velja — ker mnogokrat slišim na deželi ugovarjati: «Če znam orati in kopati in seveda pisati in brati — je že dovolj!» Pa kako se taki ljudje motijo! Saj bi potem marsikdo lahko trdil nasprotno. Pa niste že nikdar slišali, da bi učenjak dejal: «Čemu sem študiral? Saj bi bilo vseeno, če bi ostal tepec!»

Danes se pa svet tako suče, da mora znati vsak malo več nego si sam — nepoučen — predstavlja! Pa tudi, če ne bi bilo tako — ali mislite, mladenci, da vam skoduje, če ste malo bolj «brihtni»? Vem, da niste tega misljenja. Reči pa moram, da v tem oziru Primorci nismo tako «nazaj!» in da prednjačimo, zlasti na izobraževalnem polju, vsem ostalim Slovincem, oziroma smo jim vsaj v predvojni dobi stali na čelu. Če pa sedaj ne, so temu krive pač razmere. Zaostajamo pa kljub temu ne za drugimi. Zato ne bom mnogo jadikoval in besedičil, ker bom pomanjkljivosti na polju izobraževalnega dela itak omenil, temveč samo ključem: Le pogumno naprejš! Naprejš po besedah Rusa Krylova:

«Kdor neprestano dela svoja razkričuje, v tem malo je gotovo una.»

Kdor dela res, po govorjenju ni poznan, mož veliki le v delih svojih je glasan in krepke misli svoje snuje brez šuma.

Kot najmočnejša sredstva na polju izobraževalnega dela pridejo za podeželske fante v prvi vrsti v poštev — društva, kjer si lahko s pametnim društvenim delovanjem bistrijo svoj um in se izobražujejo. Če bi imel pred seboj predvojno statistiko vseh kulturnih organizacij na Primorskem in bi jo primerjal z današnjo, bi videl, da se v mnogih krajih, kjer so društva prej uspešno delovala, na novo ista niti oživela niso, da so se pa v drugih občinah, kjer prej ni bilo nobenega izobraževalnega krožka, ustanovili novi: eden ali celo več! Da so bile pravemu razvoju društvenega gibanja pri nas na poti — oblasti, je znano... in prav gotovo je bilo med 100 vzkroki — 99 takih in morda le v enem slučaju med stotimi ni prišlo do ustanovitve lastne mladinske organizacije radi nezanimanja fantov dotičnega kraja. Povsem nekaj drugega je danes, ko je odpravljen avstrijski društveni zakon, ki je dosedaj veljal za naše pokrajine, saj sedaj napram oblastim ni treba nikakih formalnosti več; o tem pa je itak obširneje poročal v «Edinosti» g. Dr. Wilfan. Če se torej sedaj v tem ali onem kraju ne bo oživelo staro društvo ali pa se ne bo ustanovilo novo, bomo morali šteti to v zlo dotičnim občanom, le nezavednosti onih mladencev, ki tamkaj prebivajo. Pač pa imajo v vseh takih trgih in vseh velikih «smisel za ples» ali «ballo», kakor ga že po nekaterih krajih lepše zovemo!

Madeničil! Organizirajte se! Ustanovljajte v vseh krajih svoje prosvetne, izobraževalne krožke in naj prodre smisel za društveno delo in izobrazbo v najbolj zakotne gorske vasi. Če se sami čutite nezmožne, obrnite se na prosvetne centre, kakor: Prosveto v Trstu ali Zvezo prosvetnih društev v Gorici! Dobro ali skoro bi rekel še bolje je, če ustanovljate podružnice močnejših, že obstoječih, prosvetnih organizacij, kakor je n. pr. Mladinsko društvo Prosveta (MDP) v Trstu ali pa Popsko društvo. Predvsem pa naj bi se s posvodo, zlasti v večjih izletniških centrih, ustanovljalo podružnice našega komaj oživljenega «Slovenskega planinskega društva» v Trstu. — Da je skoro bolje ustanovljati podružnice kot samostojne organizacije, sem omenil zato, ker pride na ta način do neke centralizacije na prosvetnem polju in, kar je glavno, do vzajemnega in skupnega dela. Poleg vseh drugih lepih nalog, bi morale organizacije navajati svoje člane tudi k disciplini, tovarištvu in vzajemnosti, saj vem, da se v podeželskih društvih največ greši baš proti tej, za srečen in dolgotrajen obstoj društva tako važni podlagi! V mnogih odsekih ni pravega in smotrnega dela ravno radi preprirov, radi nekakega tekmovanja ali — bolje povedano — «ljubosumja», ki je ena glavnih napak in ovira pravemu delu in ki tu ni na mestu, ker rodi le spore in ni pravo tekmovalje, ki bi bilo sicer zelo koristno. Tudi bratskih okoliških društev naj se ne gleda «po strani», naj se jih ne prezira, temveč naj gre vedno eno drugemu na roko!!!

Ce pa govorim o društvih, govorim tebi — mladina, ker si naših organizacij niti misli ne smemo brez mladine in sramota bi le bila, če bi vas stari v tem oziru prekalali, dasi se to opaža v nekaterih krajih — na sramoto mladencev seveda! Toliko sem hotel o društvih na splošno povedati, sedaj pa hočem mladino poučiti o delu, o dolžnostih, ki jih ima do društva in končno o sadovih takega dela — izobrazbi. Vse seveda le v kratkih besedah.

Ce čitamo naše časopise, vidimo, kako ta ali oni dopisnik toži, da spi društvo v njihovem kraju spanje pravičnega. In kaj je temu vzrok? Člani bodo radi dejali: Odbor je kriv, odbor spi, odbor nič ne dela... itd. skratka: pometajo pred drugim pragom, nečistosti na svojem pa ne vidijo. Res je sicer, da je odbor vrhovna društvena instanca, ali vsega par odborikov tudi ne more storiti, če v članstvu samem ni volje do dela, ker moje prepričanje je, da je društveni odbor brez sodelovanja članstva — časopis brez naročnikov! Razmere med odborom in članstvom kakor dolžnosti odbora moramo torej pravilno presojati.

Slaba navada članov v večini podeželskih društev je, da silno zamerijo za vsako malenkost, za vsak najblajši opomin dirigenta ali vodje itd. in so potem «uzaljenisti» izstopajo iz društev, da, celo v osebnosti zaide večkrat taka zadeva! Govorim vam to le iz izkušnji. Zgodijo se pa tudi slučajni samo radi tega, ker člani ne pomenujejo pravilno svojega dela in se ne zavedajo, da so v društvu le člani in tovariši, v strogem pomenu te besede, in da tu ne smejo stopati na dan osebnosti. V društvih ne sme biti prijatelj ali znavec, vsi manj pa sovražnikovi: vsi člani so ena družina, so bratje in sestre, so tovariši in tovarišice! To je vzajemno in skupno delovanje za isti cilj, ki si ga morate postaviti — izobrazbo! To je koristno delovanje, to je uspešno delovanje v korist celoti in posamezniku. Opozoriti moram, da delujejo društva baš na deželi brez cilja in smisla. Veselica je njih edini cilj: do veselice hodijo vsi redno k vjam, po veselici se pa v društvene lokale vzgnezdijo pajki in društvo mirno v Bogu zaspi za dva ali tri mesece. Nato naznani predsednik čas bližajoče se veselice in zopet veselo vrvenje. Pa to je napačno pojmovanje dela in pa nalog društva samega!

Mislil bi kdo, da sem šel s tira, da se ne držim naslova. Pa meni se ne zdi, ker vsako stvar, ki jo hoče obdelati in razgledati, je treba obdelati od vseh strani; zato sem opozoril skupno z namenom članka tudi na napake v društvem, izobraževalnem delu.

Sedaj pa hočem mladence usmeriti na pot k samoizobrazbi!

Na deželi mi po navadi ugovarjajo: «Ni časa!» Priznam, toda vedno niti živina ni zaplenila! V poletnem času vem, da je mnogo dela na polju, vendar se pa zvečer ali vsaj v nedeljo popoldan potrudite v društvo k vjam, po knjige itd. In koncem koncev — za ples, kjer moraš celo skakati — imaš čas, kaj ne?! Eh, izgovori ne drže vedno! Pa izrabite vsaj zimske dolgočasne ure in kot nalašč za ta čas sovražno sredstvo, katerega se poslužuje v izobraževanju — knjige, ki si jih lahko za neznanatno odškodnino ali celo brezplačno izposodite pri društvu. Poleg zabave — imate pouk, širi se vam obzorje, mnogo zanimivega, neznanega izveste. S knjigami se vam tudi več zanimalje za marsikaj drugega.

«Kakšno čtivo pa naj čitamo?» Društvo samo bi moralo skrbeti za dobre knjige in ne samo take, ki vzbujajo smeh, ki zabavajo ali pa so navaden «šunt» — kakor pravimo, jedra, pouka, ki ostane, pa ni! Na deželi bi v nobeni knjižnici ne smele manjkati — poleg ostalih — gospodarske knjige, revije in časopisi! Čitati se mora seveda z razumom in kakor mnogi priporočajo, s svinčnikom v roki, to je, da si napravljamo koristne beležke. Pa o tem ne bom tu razpravljaj, ker me zavede predaleč.

Apeliral bi pa pri tej priliki na mladence, da pazijo skrbno na knjige in kjer le morejo, naj jih rešijo pogube. V marsikateri hiši na deželi vidiš vse polno lepih, a povzanih in razgraničenih knjig: Prosite dotične, da vam jih raje izloče, če že ne brezplačno — vsaj za malenkostno odškodnino, ker knjige pri takih ljudeh nimajo pomena, društvom bi pa prav prišle!

Omenim naj dalje časopise, ki bi ne smeli manjkati v nobeni hiši, kjer je kak mladenci ali sploh človek, ki zna slovensko brati. Kljub temu, da nas je le pol milijona Slovanov v Primorju, imamo lepo število naših listov: dnevnik, poljudno pisane tednike in mnogo lepih mesečnikov. Vsi primorski listi bi morali prihajati v naša društva, vsi, ne glede na stranko, ker izobrazujemo se ne, če se izobrazujemo enostransko! Pa tudi privatno, v vsaki hiši, bi se moral dobiti denar vsaj za 1 tednik in pa poljudno izbran mesečnik: gospodarski, ženski ali mladinski. Pridno čitajte, mladenci — bodoči gospodarji, «Gospodarski Vestnik», mladence — bodoče gospodinjice, segajte po «Ženskem svetu» in solarčki pridno prebirajte vaše krasno glasilo «Novi Rod!» Tudi naš edini dnevnik «Edinost» bi morali z vsemi močmi podpirati in ga razširjati. Saj si vsak želi, da bi izhajal dnevno vsaj na štirih straneh. Podpiranje naših listov se pa pripravil le v množice, je pa tudi to ena izmed dolžnosti naše mladine in ne samo dolžnosti, marveč spada i v delokrog izobraževalnega dela, ker s tem zanesete naša glasila med ljudstvo in vzbudite smisel za delo med njim. Mnogo, jako mnogo vam pa časopisi nudijo za lastno izobrazbo, zlasti to, da ste poučeni v raznih debatah: političnih, kulturnih in gospodarskih. In ker sem že pri debati, naj omenim, da tudi stvarno debatiranje mnogo doprinese k vaši zgradbi. Ne smem pa prezreti izletov, privatnih ali društvenih, kjer lahko natančneje spoznate svoje kraje in kjer pride predvsem do izraza družabnost.

Mladenci! Evo, zopet nekaj vtisov in misli in naukov. Vi pa le pogumno gradite svojo stavbo — po geslu: «Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača.»

Sovjeti v boju proti cerkvi in veri

V enem nedavnih člankov smo razmotrivali presnavljanje ruske družbe. To presnavljanje je kakor rečeno socialno in duševno. Socialna revolucija je bila hkratu izvedena. Čez noč so postali vsi Rusi socialno enaki, to se pravi brez noč so postali reveži, kot niso še bili. Pridobili pa so muziki, ker so se osvobodili robstva graščakov in ker so s svojo svobodo dobili obenem gospodovo zemljo, ki je ne dajo nikoli več iz rok. In v tem muzikovem pohlepu po zemlji je največje jamstvo za sedanjost vladavino. V kakšnih škripcih se je nahajala že sovjetska vlada ob raznih krizah gospodarskega položaja, smo imeli priliko opazovati pretekla leta. Le s splošnim soglasjem muzika se je mogla sovjetska vlada držati na površju in tako je prešla najbolj kritična doba, danes je za sovjetse vsaka nevarnost že pri kraju. In Rusija začneja polagoma ozdravljati, vsaj v gospodarskem oziru.

Revolucija na socialnem in gospodarskem polju pa je ustvarila novo rusko družbo. Ta nova ruska družba je za sedaj omejena na redkoposejana ruska mesta. Člani te družbe so po večini le pristali komunistične stranke in rešima. Toda ta družba, sestavljena se maloštevilna v primeri z ogromno maso ruskega naroda, tvori ogrode države, ima pa v oblasti tudi vzgojo ruske mladine, ki nastopa za sedanjost generacije v javno življenje. Ta mladina bo docela drugačna kakor prejšnja, ker bo izšla iz popolnoma drugačnega razmer kakor predvojna ruska buržoazija.

Marksiistična načela in praktične posledice socializma bodo torej ustvarila novo duševno ruske vodilne družbe, polagoma pa se bo začel tudi ruski muzik v svoji notranjosti prerajati, tu pa tam utegnejo sovjetski dogmatiki doživeti še kakšno presenečenje.

Ruski muzik gre s komunisti, dokler mu ti pomagajo do zemlje in njenega izkoriščanja. S tem ni rečeno, da se bo novo nastali ruski kmet stopil z marksiističnim in brezverskim meščanstvom.

Zakaj boljševiška vzgoja ni samo brezverska, ampak protiverska, da niti ne omenimo proticerkvena. Na pročelu nekega javnega poslopja v Moskvi stoji napis: «Vera je opija za ljudstvo» baš nasproti znameniti cerkvi iberske Matere Božje, kamor roma še vedno nešteto vernih. Ljudstvo ne more pozabiti Bogorodice vkljub vsemu pritisku sovjeto.

Posebno v prvih dneh so se sovjetski priganjaci trudili, da bi vpro in cerkev osmečili pred ljudstvom. Zdej je tudi sovjetska vlada v verskem vprašanju toliko popustila, da ne izjiva več ljudstva in ne žali njegovega verskega čuta.

Sicer pa je današnja ruska cerkev razcepjena in brez moči. Takozvana «živeča cerkev», ki je stremela za tem, da se napravi sporazum s sovjetsko vlado, nima nič vpliva. Stara cerkev pod nominalnim vodstvom Tihona in duševnim vodstvom Ilariona kaže več upornosti, toda je prešibka v boju proti državnemu aparatu. Tudi je treba upoštevati gnotno stisko in borbo za obstanek, ki je tudi vrste duhovnikov razredčila, a ostale tako prestrašila, da ni misliti na kakšen odpor. Z ozirom na take razmere je torej stiska cerkve tako velika, da se je resno bati za njen obstanek.

Vendar pa, kdor pozna dušo ruskega naroda, ta si skoro ne more predstavljati njegovega brezverstva. In tudi v tem oziru bodo sovjetski marksiistični dogmatiki premagani od muzika. Tudi svobodni muzik ostane veren, zato je vse oficioalno zatiranje ruske cerkve in vere zaman. Prej ali slej, ko se tudi

Politični položaj, ki so ga ustvarile nove odredbe o tisku, se nahaja na eni strani v znamenju močnejše stritve opozicijskih strank v odporu proti vladi, na drugi strani pa v znamenju ostrega spora med liberalnimi člani vladne večine in njenim čisto fašistovskim jedrom Polemika radi umora poslanca Mat: o: tija in direktnih in indirektnih krivcev je stopila popolnoma v osadje. Ako je imel Mussolini namen doseči z odpravo tiskovne svobode ta cilj, ga je dosegel — kakor kaže — na način, ki si ga gotovo ni zamišljal.

Toda posledice tega indirektnega «uspeha» so take, da ga ne morejo nikakor veseliti. Na mesto polemike med fašistovskimi listi na eni strani, katerim so pomagala tudi liberalna glasila, in opozicijskimi listi na drugi strani je stopila huda polemika med fašizmom in liberalci. «Giornale d'Italia», ki ima ga liberalni strani glavno besedo, označa tako-le položaj, ki je nastal za liberalne poslance v vladni večini po odpravi tiskovne svobode: «Liberalci so se vkrcali na ladjo, ki ji poveljuje Mussolini. Toda vkrcali so se pod pogojem, da bo plula ladja v natančno določeni smeri, ki pelje v pristanišče normalizacije. Ob času vojnje pa se je opazilo, da pluje ladja v popolnoma drugačni smeri. Zraven tega se gre proti nevlitvi, kateri bi se bilo lahko izogniti, ako bi se sledilo določeni smeri. Zdi se celo, da bi po veljavnih rad zapeljal ladjo v strujo, katere bi jo končno oddaljila od določene cilja.»

S temi besedami čika vodilno glasilo italijanskih liberalcev na dejstvo, da dopušča Mussolini, da čedalje bolj prevladuje v fašizmu skrajno krilo, ki je za brezobzirni nastop proti vsem nezadovoljevcem, ki nasprotujejo sedanjemu režimu. Posl. Farinacci v svojem listu «Cremona Nuova», dalje rimski list «Impero» se ne nekateri drugi fašistovski listi hudo napadajo liberalce ter jim očitajo, da hujskajo s svojim postopanjem fašiste k nepremišljenim dejanjem. Liberalci naj vedo, da je največja nevarnost v tem, da bi se razjarjeni fašizem mogel čutiti primoranega, se za hujše nastope. — Tudi «Popolo d'Italia», ki je prej pomirjevalno pisal, je opustil svoj dosedanj ton ter je živo posegel v polemiko.

Položaj je poostroilo tudi dejstvo, da je bila prisega protovoljske fašistovske milice odgodena, kar je dalo povod za razna vladni neprijazna tolmačenja. Težišče politične krize v Italiji, katero je povzročil umor poslanca Matteottija, je po zaslugi odloka prineseno od opozicije v naročje vladne večine same. Položaj je postal vsled tega skrajno kočljiv. Liberalci zahtevajo, da vlada popusti glede novih odlokov tiska vsaj v toliko, da takoj izjavi, da imajo te naredbe le začasen značaj. Kriza je tem težja, ker so liberalci postavljali pred strogo načelno vprašanje, v katerem je popuščanje izključeno. Razume se, da je novi položaj opozicijo znatno oslabil.

OMLADINA

«Omladina» si je nadela neloško organizirati mladino. Zato ima namen ustanoviti v vsaki vasi, v vsakem trgu ali mestu svojo podružnico. Odbori podružnic so podvrženi kontroli osrednjega društva.

Program «Omladine» je sledeči a) Zdrževati vso slovensko mladino v Kraljevini Italiji, na vse zahodne načine. b) Vzgojevati telesno in duševno našo toliko zamernarjeno mladino c) obvarovati jo pohujševanja in propadanja d) obvarovati jo potujševanja in jo vzgojiti v ljubeznal do svoje matere.

Omladina je nepolitično društvo. Da društvo doseže svoj namen, deluje na vseh poljih kulture in zato ima sledeče odseke: Pevske, dramatične, recitacijske, nogometne, glasbene, telovadne, turistične, predavateljske in druge.

Svrha društva je: a) ustanavljanje podružnic; b) ustanavljanje čitalnic in knjižnic; c) ustanavljanje tudi same knjižnice, kjer ni popodružnice ali pa kjer se nahaja tako društvo, ki sicer deluje, a nima knjig za knjižnico; d) prirejanje predavanj ter učnih tečajev; prirejanje razstav dela svojih članov; e) prirejanje izletov in raznih sportnih in telovadnih prireditiv; f) umetniških in zabavnih prireditiv; g) izdajanje knjig in svojega glasila;

zskaj muzik povzpe na politični lestvici kvizku, bo odločeval o tem vprašanju.

Kaj bi bil Dostojevski, kaj Tolstoj in nebroj drugih ruskih velicov in umetnikov brez religioznega čustva? Od nekaj nam vsi poznavalci ruske duše govore o globokem verskem čustvu in o nagagnjenju k mistiki ruskega naroda. In v tistem trenutku, ko bi sovjetski dogmatiki imeli zares toliko moči, da bi izruli vse «religiozne predsodke» iz trde glave ruskega muzika, kaj potem? Kaj bodo dali za ta rop v zameno rusku muziku? Materialistična gološka marksiizma more zadovoljiti morda razum, srca pa gotovo ne. In končno se nahaja država v rokah onih, ki so najzagriženejši pristaji komunistov. S tem je dosežen vendarle glavni smoter. Ob priktičnem življenju so se razbili marsikateri stebri marksiističnih osnovnih naukov, ljudstvo je vendar vladano po takozvani diktaturi proletariata.

Ali naj ostane ruski narod pri tem zgolj materialističnem smotru, ki je kolikor toliko že dosežen? Iz marksiizma hočejo komunisti ustvariti novo «vero», toda gotovo se jim to ne posreči nikoli. Bodočnost nam bo pokazala, da se prirrojena čustva, ki so del duševnosti naroda, ne dajo izkoreniniti z uradnimi ukazi in predpisi. Tu bi morali sovjetski voditelji porabiti toliko energije, ki bi se gotovo ne izplačala. Zatorej je v glavnem proticerkveno in protiversko gibanje ruskih komunistov že pri koncu.

Sovjetski voditelji se bodo torej zadovoljili s tem, da izginejo iz cerkvenega vodstva osebe, ki žalujejo po carskem režimu. Ko bo ta smoter dosežen, tedaj bo prenehal vsak pritisk na cerkev, ki bi ne imel več pomena. Ruska cerkev pa bo zopet vstala in živele poleg novega režima bolj tiho in skrivno življenje, zato pa nič manj globoko in poničajajoče v dušo ruskega ljudstva.

Novo izoblikovanje ruske duševnosti je torej promatrati tudi z verskega in cerkvenega stališča. Če bodo sovjetski voditelji v mestih vztrajali v svojem ofenzivnem duhu proti verskemu čustvu podeželskih množic, tedaj nastane nevarnost, da se mesta zopet odtujijo prebivalstvu dežele in nastane prepad med mestom in deželo, kakor je obstojal prej prepad med inteligenco in ljudstvom. In ravno ta prepad je dovedel do prevrata. Ne more biti v interesu celokupnega naroda poglobitev tega prepada, ker bi to značilo resen spopad v bližnji prihodnosti.

DNEVNE VESTI

Politični položaj

Sredstva so:

a) obvezni prispevki članov in podružnic b) doneski prizidev c) darila d) prostovoljni prispevki e) razne zbirke f) zapuščine in drugo.

Član je lahko vsakdo moški ali ženska. Društvo namerava ustanoviti za šolsko mladino poseben odsek, ki je jako važen. Ustanovljalo bo šolske knjižnice (zato bi bilo potrebno da se odzovejo vsi člani akcije «Omladine» za knjige), pripravljalo bo šolsko mladino za razne nastope, prirejalo razstave šolskih učnih del ob koncu leta, prirejalo izlete mladine tega odseka v šole prostih dežel. V tej smeri bo delovalo skupno s «Šolskim društvom».

V «Omladino» se sprejmejo tudi posamezni klubi, ki že delujejo.

Upamo, da naše ljudstvo spozna pomen te nove «Omladinske organizacije» in da nas bo splošno podpiralo. Vsi dopisi in vse, kar se tiče naše organizacije, naj se pošilja na sedež društva v Trstu: Corso Garibaldi 31 I. Trieste. Tajništvo «Omladine».

Učiteljem z Inostranskimi zrelostnimi izpričevali v znanje!

Na ravnateljstvo tolminskega učiteljskega dohajajo še vedno prošnje za pripustitev k dodatnim izpitom (esami d'integrazione), čeprav je poletni rok izpitov, ki je bil v tem časopisu objavljen, že pretekel. V pomirjenjem kandidatov se naznanja, da se bodo omenjeni izpiti zopet vršili v prvi polovici oktobra t. l. v dnevih, ki bodo objavljeni na oglasilni deski tuk. zavoda, istočasno s ponavljalnimi izpiti zrelosti po starem načinu (esami di riparazione della licenza vecchio tipo).

Dodatni izpit obsega sledeče predmete: a) italijanski jezik in slovnost; b) zgodovina in zemljepis; c) vzgojeslovje.

Kandidatje se opozarjajo, da še pred 15. septembra t. l. predložijo prošnje na kolokovanem papirju s sledečimi prilogami:

a) inostransko zrelostno izpričevalo; ki ne sme biti izdano po šol. letu 1921.-22.; b) izkaz bivanja (attestato di residenza), legaliziran po podprefektu; c) Rojstni list.

Ravnateljstvo.

Za počastitev oseh Judenburških žrtev

Neki naš čitatelj in prijatelj našega lista nam piše:

Z ozirom na notico v Vašem cenjenem dnevniku od 12. julija 1924 št. 166, pod naslovom: «Prenos trupla Ivana Maniaco v Gorico», blagovolite priobčiti dodatno k tej notici sledeče vrstice:

Glede prenosa trupla pok. Ivana Maniaco v Gorico moram resnici na ljubo pritrditi, da je bil pok. Ivan Maniaco ustreljen 29. V. 1918 v Radgoni kot junak in žrtev punta, in sicer osmi in zadnji v tem puntu. Očividci, kateri so morali kot vojniki prisostvovati usmrčenju žrtev, trde, da je umrl hrabro in, da so bile njegove zadnje besede — besede zafrkacije na račun stare Avstrije in navzočih njenih močotce.

Država se ga spominja kot svojega sina, žrtev, in vojno ministertvo samo preskrbi prevoz zemeljskih ostankov istega v domovino.

Mesto Gorica je tudi pred dvema letoma v počasenje imena svojega meščana, imenovala eno ulico po njegovem priimku.

Do tu je vse lepo in viteško.

Kako pa je z drugimi našimi Primorci, kateri so se žrtvovali za isto idejo in kateri so v resnici povzročili punt posadke 97. pešpolka v Radgoni, kakor sta ga faktično N. Melihen, četovodja in bivši učitelj, doma iz Čezoče, ter Rudolf Ukovič iz Hrusic pri Podgradu v Istri kot korporal in prvi gozdar.

Ta dva sta bila prvci ustreljena kot povzročitelja punta v Radgoni, že 27. maja 1918 ob 7. uri zvečer. Rudolf Ukovič je šel z idejo osvoboditi nedolžen in pomorno v smrt za idejo osvobodjenja. Njegov zadnji zadnji tik pred pokom avstrijskih strelcov po madžarski soldateki je bil «Zivela Jugoslavija».

On ima v Radgoni skromen nagobni spomnik, ki so mu ga postavili njegovi sorodniki. Na grob je vsadil svoj čas tamkajšnji čistiti gospod kaplan (sedaj je najbrže župnik) Milan Sijac cvetlice, kar je pokojni izrecno želel.

Ta čistiti gospod in pravi narodnjak je spoznal v izvrševanju svojih duhovnih poslov pred zadnji tolažitvi ustreljen, čut in vrline ne dolžena bitja in rad je ustregel želji usmrčenca. To je vse in edino, kar se je kdo na te nesrečne žrtve spomnil. A država in današnja domovina se teh žrtev ne spominja; morda iz razloga ker so tujeorodci!

Da se jih ni spomnila Jugoslavija, o tem ne morem razpravljati. Ona je lanskega leta dala preneti slovenske mučenike, ki so njeni državljani iz Judenburga v skupno grobišče na ljubljanskem pokopališču.

Nikakor pa niso bile prenečene žrtve punta v Radgoni, katere so bile Primorci in sedaj italijanski državljani, iz Radgone v Jugoslavijo.

Ti junaki in pos-bno prva dva omenjena in povzročitelja punta in prava narodna idealista, počivajo še vedno v Avstriji in čaka le na torento poslednjega dne, katera naj jih predrami iz sedanjih zapuščanih gomil.

Z odličnim velespoštovanjem sem vdan (Sledi podpis)

Za prošnjo 25letnice «Lipe» v Bazovici

Bratska pevska društva iz Trsta in okolice, kateri niso dobila posebnega vabila za sodelovanje pri pevski slavnosti ob priliki 25-letnice obstanka pevskega društva «Lipa» dne 10. avgusta, so tem potom naprosena, da prijavijo svojo udeležbo odboru pevskega društva «Lipa» v Bazovici do 20. t. m.

Ker je «Lipa» neprenehoma gojila slovensko pesem, tudi ni bilo skoro nobene pevške slavnosti v Trstu in okolici, kjer se ne bi bila «Lipa» odzvala vabilu in prišla enemu ali drugemu društvu na pomoč ter pozdravila slavnost ali veselico vsaj z eno pesmijo.

Upamo torej, da se slavna društva odzovejo tudi našemu vabilu. Prosimo tem potom, da nam naznanijo zbor in njega besedilo, s katerim bi nastopila, do gori omejenega roka, tako da nam bo moglo pravočasno sestaviti spored za pevsko slavnost.

Nadejajoč se, da se našemu vabilu odzovete, vam že vnaprej kličemo bratski Zdravo! Odbor.

† Prof. Dr. Pavel Savnik. Včeraj je umrl v Zagrebu po kratki bolezi vseučilišni profesor dr. Pavel Savnik rodom iz Kranja. Bilo mu je komaj 40 let, a vžival je vže odlični sloves kot znanstvenik in zdravnik tudi izven meja svoje domovine. Dika in ponos jugoslovenskih znanstvenikov je bil pred kratkim izbran za dekana medicinske fakultete zagrebške. Našemu Dr. Wilfanu je bil pokojnik svak in najmlajši drug. Teško prizadeti obitelji: Savnikovih in gospodu poslancu Dr. Wilfanu naše najiskrenejše sočutje.

Predavanja. Narodno-gospodarski krožek priredi pod okriljem društva «Prosveta» v Trstu v nedeljo 20. t. m. predavanje o «Zavaruvanju govejze živine» v Mahinjah ob 10. uri, v Komnu ob 15.30, v Devinu ob 16. uri.

Srednješolsko Uduženje čestita tov. Gruntarju Danilu in Glazarju Stanku za uspehe pri nedeljski nogometni tekmi na Opčinah, želeč, da bi se tudi drugi tovariši udeleževali v mladinskih društvih. — Odbor.

Društvene vesti

Tržaška kmetijska družba v Trstu sklicuje za v petek dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne odborovo sejo v prostorih v ulici Fabio Filzi št. 10. l.

Vabimo gg. odbornike na polnoštevilno udeležbo.

«Kolo». Danes ob 8. uri pevška vaja. Prosim točno in vsil! — Pevvodja.

Mladinsko društvo Zarja, Rojan. Danes skupne vaje nogometne. Začetek ob 19. uri. Prosi se točnost in polnoštevilnost.

Slov. akad. fer. društvo «Balkan» ima ob 20.30 svoj običajni sestanek. Na dnevnem redu je tudi predavanje star. dr. J. Razma o «Zemljiski knjigi». Prosim tovariša, da se z ozirom na zanimivo predavanje udeležijo sestanka. — Prihodnjič predava star. dr. Povh o «Zavaruvanju govejze živine». — Odborova seja ob 16. uri pri tov. tajniku. — Predsednik.

Slov. akad. fer. društvo «Balkan» vabi vse svoje člane kakor tudi društvene prijatelje na XXVII. redni občni zbor, ki se bo vršil 19. t. m. ob 21. v Tomaju. — Odbor.

S. D. A. vabi vse članice in člane društva, da se gotovo udeležijo važnega sestanka, ki bo danes zvečer v dvorani D. K. D. pri Sv. Jakobu ob 8. uri in pol zvečer. — Odbor.

M. D. P. - Opčine «Hazena» odsek, Danes ob 18. uri vaja na igrališču. Jutri, v petek, istotako. Prosim točnost. — Načelnica.

Planinsko društvo v Trstu priredi 27. t. m. izlet na Nanos. Odhod iz Trsta do Razdrtrega s korijero. Natančni spored bo objavljen pozneje. Planinke in planinci na veselo svidenje!

Iz tržaškega življenja

Okrađen v tramvaju. Trgovec Alojzij Longo, star 38 let, stanujoč v ulici Coroneo št. 22, je predvčeršnjim javil na kvesturi, da mu je bila v tramvaju ukradena listnica z raznimi osebnimi listinami in z zneskom 7600 lir. Longo ni bil v stanu dati nikakih pojasnij ki bi omogočile identifikacijo tatu; zapazil je tatvino šele ko je prišel domov. O zlikovcu ni nikakega sledu.

Opčarjena mornarja. Mornarja Giuliano Vitello in Fran Candioso, iz mesta Bari v južni Italiji, sta pred kratkim priromala v naše mesto, da bi se vkrcala. Toda moža sta se kmalu prepričala, da tudi za mornarje in Trst nikaka objavljena dežela; uvidela sta, da bi morala občakati več mesecev, predno bi prišla na vrsto. Bila sta v veliki zadregi, kaj naj početa. Za njuno zadrego je zvedel 30-letni Donato Serafino, tudi rodom iz južne Italije. Serafino je mornarjema natvezel, da pozna več uglednih oseb, potom katerih jima lahko preskrbi službo. Pri tem pa ni pozabil omeniti, da je v to svrhu potrebnih par tisočakov. Mornarja sta šla sleparju na limanice; izročila sta mu večkrat okrogle svotice denarja, ki so služile — tako je trdil Serafino — za podkupiti tega ali onega uradnika, za kolke, nap

na tihem hignil. Ko sta nosarja končno od-
pela oči ter uvidela prevaro, sta naznanila za-
devo na kvartir.

**Policija je dognala, da je prometni slepar
zbežal s svojo ljubico neznanokam.**
Nevaren padec težaka. V tovarni olja pri Sv.
Andreju se je sinoči ponesrežil težak Salvator
Pintus, star 25 let, stanujoč v ulici Navalji št.
46. Ko je bil zaposlen pri velikih stikalnicah, se mu
je s spodobno in padel je v višine kakih 4
metrov na tla. Pri tem se je hudo poobil po pr-
sih, se opraskal po nogah ter si pretresel mož-
gane.

Nesrečni mladenič je dobil prvo pomoč od
zdravnika rešilne postaje, ki je bil telefonično
poklican na lice mesta; nato je bil prepeljan
v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je resno.

Dve nesreči pri delu. Z avtomobilom rešilne
postaje je bil večeraj popoldne prepeljan v
mestno bolnišnico težak Marijan Schwaefel,
star 28 let, stanujoč v ulici Giuliani št. 9. Mla-
deniču je pri delu v prosti luki Duca D'Aosta
padla na nogo težka jeklena posoda za kisik

ter mu zmečkala palec. — Ponesrečenec je bil
sprejet v kirurški oddelki.

— Pri montiranju gumijevca obrota na av-
tomobilsko kolo je 49-letni težak Ivan Brusad-
in, zaposlen pri tvrdki «Pirelli», ki ima svoje
prostore v ulici Ghega št. 12, prišel z levo roko
pod stikalnico, ki mu je roko hudo poškodo-
vala; pohabila mu je tudi en prst.

Brusadin je bil prepeljan v mestno bolnišni-
co, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelki.

Nemesto na ribolov — v bolnišnico. Brez-
poselni težak Gregor Lucovich, star 43 let,
stanujoč v ulici Istria št. 81, je hotel večeraj
popoldne loviti ribe. Vzel je trnek ter se podal
v prosto luko Duca D'Aosta. Ker ni imel vabe,
je stopil k hangarju št. 53, da bi si preskrbel
črvov. Začel je odkimati nekatere deske, ki
so bile prislonežne k zidu, toda nesreča je ho-
tele, da je mož pri tem zvrnil nase ročni voz-
ček, ki služi težaku pri delu. Težki vozček je
padel s tako silo na moža, da mu je zmečkal
levo nogo in zlomil desno roko. Nesrečni mož
je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

Vesti z Goriškega

Od 1. junija t. l. nadalje posluje v Gorici
poseben odsek uredništva in upravnštva
«Edinosti» za Goriško, ki ima svoje pro-
store v hiši «Goriške ljudske posejilnice»,
v Via Carducci št. 7, I. Tam se sprejemajo
vsakega dne med uradnimi urami od 10.
do 12. predpoldne stranke, ki želijo bodisi
ustмено ali pisмено predati vesti za naš
list. Istotako se tam sprejemajo naročnice
in vsake vrste oglasi za naš list. Vestj in
oglasj, oddani do 12. predpoldne, se obja-
vijo v naslednji številki «Edinosti».

Spojitev St. Petra in Podgore z Gorico.
Kakor smo že sivočasno poročali, so že
dalj časa krožile po mestu govorice, da
bodo okoliške občine St. Peter, Podgora
in tudi Solkan pridružene k mestu Gorica.
Kakor smo že takrat omenili, je bila to že
oddavna vroča želja goriških mestnih oče-
tov, katero pa je vedno dušil strah pred
slovensko večino na goriškem magistratu.
Sedaj, po vojni, pa se je položaj temeljito
spremenil in sicer v nepričlovek Slovencev.
Ogromno število Slovencev, zlasti uradni-
štva in delavstva, se je pod pritiskom no-
vih razmer moralo izseliti, z zatvoritvijo
nekaj cvetočih slovenskih šol je sloven-
ski naračaj izpostavljen nevarnosti asimila-
cije, kratkoma posledice svetovne vojne
so vrgle goriške Slovence na ono
stopnjo, na kateri so se nahajali pred pri-
bližno petdesetimi leti ob začetku nara-
dnega prebivalstva in preporoda. Radi ne-
ugodnih gospodarskih razmer je skoraj
docela prenehal tudi oni naravni dotok
podezelskega prebivalstva v mesto, ki je
bil splošen pojav moderne kapitalistične
dobe. Po drugi strani pa se je importiralo
in se vedno importira uradništvo in tu-
di delavstvo, trgovstvo in obrtništvo iz
starih pokrajin, medtem ko je bilo domače
uradništvo pregnano in se se vedno prega-
nja iz službe.

Torej vsaj začasno slovenske nevarnosti
za Gorico «italianissimo» ni več in goriški
mestni očetje so pričeli uresničevati sanje
svojih prednikov. S priključitvijo okoličan-
skih občin hočejo napraviti iz dosedanje
Gorice obsežno in tudi na preb. mnogo-
številno mesto, veliko Gorico. Zaenkrat
so napravili poskus s St. Petrom in s Pod-
goro. V St. Peter so dali postaviti za ko-
marisarja viteza Galleustija, v Podgoro hla-
pca Marinčiča in ta dva junaka sta v imenu
njim, ne od ljudske volje ampak od poli-
tične oblasti, poverjenih občin izrekla
svoje soglasje za priključitev s tem
podpisala smrtno obsodbo teh občin.

Ce se goriškim mestnim očetom ta po-
kus posreči, nameravajo nadaljevati z
uresničevanjem njihovih sedaj ne več ne-
dosegljivih želj: k Gorici hočejo priključiti
še občine Štandrez, Solkan in Ločnik.
Čeravno Ločnik ne tvori z Gorico, že zbog
je prišel očitveno v načrt velike Gorice
samo radi tega, da paraliziraja
skorajda premoč slovenskega življa, ki bi
nastala v bodoči veliki Gorici s spojitvijo
dveh tako velikih slovenskih občin, kakor
sta Štandrez in Solkan, z dosedanjio malo
Gorico.

Kaj pa poretč k temu prebivalstvo naših
okoliških občin, katerega ni nikdo vprašal
za mnenje v tej tako eminentno važni za-
reži, ki bo imela za naše okoličane ozi-
roma sedaj meščane nedogledne posledice
na političnem in gospodarskem polju? Če
se dva združita pa naj si bo v sv. zakon,
v trgovsko ali kakoršnokoli drugo družbo,
je potrebno zato medsebojno soglasje obo-
je. Tega pa v danem slučaju ni, ker
občinski komisar pač ne more in ne sme
samovoljno odločevati v tako važnem
vprašanju kakor je predstojeci, ko se gre
za življenje ali smrt od njega upravljane
občine.

Sestanek srednješolcev-nogometišev. Gori-
ški slov. srednješolci, nogometiši, v četrtek

17. t. m. točno ob 7 h sestanek v čitalnici. —
Pripravljalni odbor.

Simenčev koncert v Idriji. Po vsakem pogle-
du dobro uspešnih koncertih v Gorici in v Aj-
dovščini priredi G. Marij Simenc v soboto še
koncert v Idriji. Po Rjavčevem koncertu bodo
imeli Idrijčani priliko slišati še drugega gori-
škega tenorista, ki tudi zavzema častno mesto
v jugoslovanski operi. Koncert z bogatimi in
zanimivimi sporedom se bo vršil v Didičevi
dvorani in se prične ob 8½ zvečer.

Pr. ur. Kakor smo v zadnjem hipu izvedeli,
je koncert odložen na soboto, 26. t. m.

Fašistovsko zborovanje v Gorici. V nedeljo
popoldne se je vršilo v gorenjih prostorih go-
riškega gledišča napovedano zborovanje fa-
šistovskih županov in političnih tajnikov go-
riškega okraja. Zborovanju je predsedoval posl.
odv. Pisenti, ki je zastopal tudi obolelega zve-
zavnega tajnika cav. De Carlija. Namen zborova-
vanja je bil, kot se je uvidoma izrazil odv. Pi-
senti, premotriti lokalno situacijo v zvezi s
splošnim položajem fašizma.

Predvsem sta poročala o položaju politična
tajnika obeh okrajih goriškega in okoliškega,
odv. Caprara in inž. Heiland, nakar so sledila
poročila političnih tajnikov posameznih
fašjev. Tako odv. Caprara kot inž. Heiland sta
omenila v svojih poročilih, da so nasprotniki
fašizma sicer zopet pričeli dvigati glave, ven-
dar na Goriškem ne obstoja za fašizem nika-
ke resne nevarnosti.

Po končanih poročilih sta še govorila sena-
tor Bombig in posl. Marani, nakar je povzel
besedo odv. Pisenti, ki je podal obširno sliko
o lokalnem položaju in o položaju v furlan-
skem fašizmu zadržaje ob koncu svojega go-
vora, da furlanski fašizem gleda navzlic do-
godkom poslednjih dni odločno in smelo v bo-
dočnost. Odv. Pisenti seveda ni pozabil raz-
pravljati tudi o obsejnim vprašanjim, katerega
pa on nikdar ne bo razrešil, čeravno si domi-
lja, da je pronicav in brihten obsejni politik.
Dokler ga bo rečeval z Bandelli, Peterneli in
podobni elli, bo vprašanje vedno ostalo
vprašanje.

Kriza v furlanskem fašizmu. Z razpustom vi-
demskega fašja je kriza pravzaprav navidez-
rešena, toda v resnici trv krize še nadalje glo-
da v furlanskem fašizmu.

V soboto je izšla I. številka tednika «Il Po-
polo Friulano», ki je skoraj cela posvečena
poslednjim dogodkom v furlanskem fašizmu.
List izdajajo videmski disidenti, urejatelja ga
posl. Ravazzolo in prejšnji urednik fašistov-
skega «Giornale del Friuli», Giuseppe Castel-
letti.

V nedeljo vsi v Dornberg! Objavljamo spor-
ed koncerta Pevskega in glasbenega društva,
ki se bo vršil v nedeljo, dne 20. t. m. ob 15.30
v posojilnični dvorani v Dornbergu: 1. Leon-
cavallo: I pagliacci. Solo. 2. Bartli: Oj planine.
Mešani zbor. 3. a) Adamci: Franca. b) Jenko:
Vabilo. Moški zbor. 4. a) Vodopivec: Ujeteja
ptička tožba. Mešani zbor. b) Vodopivec: Pti-
ci. Mešani zbor. c) Vodopivec: Prstan. Mešani
zbor, sopran in bariton solo. 5. a) Prochazka:
Zvezde žarjio. b) Lajovic: Svetla noč. c) Dev:
Vdih. d) Dev. Mak. Tenor solo s spremljevan-
jem klavirja. 6. Lajovic: Ples kralja Matjaža.
Mešani zbor. 7. Mokranjac: VIII. rukovet. Me-
šani zbor. 8. Satner: O nevihtih. Mešani zbor.

Pri koncertu sodeluje poleg celotnega me-
šanskega zbora Pevskega in glasbenega društva
tudi operni pevec iz Ljubljane, G. Ciril Braut.
Na klavirju ga bo spremljal g. Anton Neffat,
kapelnik kr. opere v Ljubljani.

Opozarjamo na to izredno priliko vse Vipav-
ce, ki ljubijo lepo petje in jim kličemo: v ne-
deljo vsi v Dornberg!

Skorpijon jo je pičil. V goriškobolnico so
pripeljali 10-letno Marijo Tomažič iz Marija
Cel, ker jo je pičil skorpijon v desno nogo,
ki ji je takoj vsa zatekla in počnela.

Usodna obletnica. V nedeljo je proslavljaj
Alojz Marvin na prav čuden način petinštri-
deseto obletnico, odkar je zagledal luz sveta.
Ker se na tem svetu toči dobra kapljica, se ga
je, kakor se ob takih izrednih slavnostnih spo-
dobi, najprej poštono nasrkal in popoldne se
je podal na sprehod po goriškem korzu. Ker je
bila vročina prevelika, je pustil prazniško ob-
leto doma in je šetal samo v srcaji in spodnjih
hlačah, kar je izzvalo nemalo smeha, komen-
tarjev in začudenja med krščansko oblečnim
občinstvom. Konečno se je našel tudi stražnik,
ki je napravil Marvinovemu sprehodu konec
ter ga odpeljal na orožniško postajo, kjer so

ugotovili, da ni pri čisti pameti. In tako se je
zgodilo, da so Marvina na njegov rojstni dan
odpeljali v orožnico.

Tiroli rabiyo 40 let, da pride ob pameti,
Marvin pa je rabil 45 let, da je prišel ob pamet.

Konec izrednega zasedanja goriške porote.
V pondeljek se je končalo letošno izredno
zasedanje goriške porote. Kot zadnja je bila
na vrsti razprava proti 23-letnemu Matiji Ku-
štrinu iz Vojskega in proti 24-letnemu Ivanu
Krapež iz Dol. Otlice, obtoženima, da sta dne
1. maja 1922 poskušala ubiti finančna stražni-
ka Boscardinia in Cumini-ja, ko sta ju zaslačila
pri tihotapljanju tobaka čez mejo. V soboto in
v pondeljek jutraj se je vršila obravnava
proti Kuštrinu, ki je bil vsled poskušani umor
zanikajočega pravoreka porotnikov oproščen;
popoldne pa se je vršila brez navzočnosti po-
rotnikov razprava proti Krapežu, ker ga še do-
sedaj niso dobili. Krapež je bil v odsotnosti
obsojen na 8 let in 11 mesecev ječe radi po-
škodb in nasilja nad finančnim stražnikom. Ku-
štrina je zagovarjal odv. Luzzatto, Krapeža pa
odv. Beltram.

Kuštrin je bil, kakor rečeno oproščen, ven-
dar je moral prestati nič manj kot dobri dve
letni preiskovalnega zapore. Kdo mu povrne
te dolgi, dolgi dve leti, izgubljene radi stišno
počasnega hoda pravice?

Kmetijsko-potovalne šole na Goriškem. Kar
smo takoj v začetku prorokovali, ko so bile
ustanovljene na Goriškem kmetijsko-potovalne
šole po italijanskem vzorcu, to se sedaj uresni-
čuje, kakor pričta sledeči dopis iz Ajdovšči-
ne:

Na kmetijsko-potovalni šoli (oddelek Ajdov-
ščina) se vrše predavanja županom in zastop-
nikom zadrug. Predavanja so italijanska, po-
slušalci pa Slovenci. Če je za navadna snov v
italijanskem jeziku za naše ljudi težka, kaj šele
strokovno predavanje! Od te tako krasno za-
stavovane naprave kmetijskih-potovalnih šol
nimajo naši kmetovalci nobenih koristi, ker
ne razumejo jezika in se mu tudi v par letih
še niso mogli priučiti. Škoda za trud in škoda
za stroške! Eno predavanje v domačem jeziku
bi imelo več uspeha kakor ves tečaj.

Negodna starke. 75-letna Marija Bončina
iz Lokovca pri Cepovanu je nosila v soboto
jutraj jermas z jajci v Gorico. Na Prevalu se
je starka spotaknila in padla tako nesrečno,
da si je zlomila koleno levo noge. Da so se
tudi jajca pri tem razbila, seveda ni potrebno
omenjati. Nesrečno ženo so prepeljali najprej
k sorodnikom v Solkan, potem pa v Gorisko
bolnico, kjer bo morala ostati kakih 6 tednov.
Slovenski kolesar odnesel prvo darilo. V
nedeljo je priredil goriški «Aundax» kolesarsko
tekmo Gorica-Tolmin in nazaj. Kot prvi je
prišel na cilj g. Maksim Gorkič iz Vrtočev. Te-
kom 2.56 ur je prevozil 90 kilometrov.

Iz tržaške pokrajine

Štorje. Kmetsko izobraževalno društvo
«Štorje» v Štorjah bo imelo svoj redni
letni občni zbor v nedeljo, dne 20. julija
1924., ob 15. uri v društvenih prostorih s
sledječim dnevnim redom: 1. Nagovor
podpredsednika; 2. poročilo blagajnika; 3.
prememba pravil; 4. volitev odbora; 5.
slučajnosti. — Prosi se članstvo, naj bo
točno! — Odbor.

**Zaključek šolskega leta in izstava
ljudske šole v Dutovljah.** V sredo, ob za-
ključku šolskega leta, po slovesni službi
božji, smo imeli priliko si ogledati krasno
razstavo raznih izdelkov učencev in učenek
tukajšnje trorzrednice.

Krasne vezene in druga ročna dela,
kakor tudi prostoročno risanje, razno kme-
tjsko orodje in drugo so dokaz o veliki
poiztvornosti gospodičen učiteljic in go-
spoda šolskega voditelja Kenda.

Imeli smo priliko si ogledati šolsko kro-
niko in arhiv od prvega začetka tuk. šole,
to je od leta 1820. do danes.

Z gotovostjo se lahko trdi, da je šola
vsestransko veliko napredovala v zadnjih
letih.

Kopriva. (Gibanje za ustanovitev zadrugne
zavarovalnice goveje živine.)
Na splošno željo vaščanov se je vršilo, ka-
kor napovedano, preteklo nedeljo pri nas po-
učno predavanje o zadrugnem zavarovanju
goveje živine. Predavanje se je vršilo v pro-
storni sobi gostilne pri Zegu ob obilni ude-
ležbi domačinov. Otvoril jo je predsednik do-
mačega bralnega in pevškega društva «Zar-
ja» in dal na to besedo g. Trpinu, odposlan-
cu Narodno-gospodarskega krožka v Trstu.
Računajoč s časom, nam je g. predavatelj očr-
tal najvažnejše oblike zavarovanja za govejo
živino in nas seznanil s prednostmi, katere
nudi novi tožadevni italijanski zakon, ki pre-
videva tako zavarovanje na zadrugni podlagi
v omejenem delokrogu, katerega pa razširja
s tem, da nudi posebne prednosti onim krajev-
nim zavarovalnicam, ki se včlanijo pri kraje-
vinski zvezi. V obče je vladalo med udeležniki
predavanja nagneje in zanimanje za krajevne
zadrugne organizacije, a napram ideji federa-
cije so bili nekoliko nezaupljivi.

Predavateh je povsem umestno poudarjal,
da je prva naloga započete gibanja ustano-
vitev in utrditev domačih zavarovalnic, ki naj
imajo svoj delokrog v eni ali nekaterih sosed-
nih vseh, kjer se člani zavarovalnice medse-
bojno dobro poznajo in se vsled tega tudi po-
trebno nadzorovanje lažje in uspešneje ude-
stevuje, kar tudi odgovarja ideji zadrugništva,
ki sloni na medsebojnem zaupanju in nadzoro-
vanju in se s tem po možnosti onemogočijo
sebični interesi posameznikov. G. predavatelj

je polagal udeležnikom na srce, da naj se ne
dado oplasti, ako se je pripetil tu pa tam kak
obžalovanja. vredne slučaj, in je pripomnil, da
je tudi zadrugna organizacija, ravnotako dobra
in tako slaba kakor vsaka drug gospodarska
organizacija.

Vendar, ako se še ni dogodilo da bi ljudje
opustili zidanje hiš, četudi je že marsika-
rovo novo poslopje zrušilo, tako se tudi naše
ljudstvo v načelu ne sme odjuniti zadrugnemu
gibanju, katero nudi v mnogih slučajih najo-
blidnejšo podlago za prospenjanje naših narod-
no-gospodarskih ustanov. Skrbeti pa moramo,
da pride vodstvo naših gospodarskih organi-
zacij v zato poklicane, prave in večje roke, ki
jih bodo znale postaviti na trdno in zdravo
podlago. Dolžnost vsakega člana je, da se za
svojo ustanovo v resnici zanima, da zanjo tudi
nekaj žrtvuje in se polagoma sam usposablja
za dobroga upravitelja in nadzorovalca, in pri
takem stremljenju, je rekel predavatelj, nas
bo Narodno-gospodarski krožek radevolje
podpiral z vsemi svojimi močmi.

Postojna. (Položaj naših dobrodelnih ustanov
radi obsejne «politike» g. podprefekta.) V
zadnjem dopisu smo poročali o nastopu g.
podprefekta Strañeri-ja proti tukajšnji okraj-
ni bolniški blagajni in o krizi, ki je sledila. Pa
tudi naše vsestransko priznana in velezasluzna
požarna bramba se zdi, da je postala g. pod-
prefektu in občinskemu komisariju g. Ronchi-
ju trn v peti. Toda tukajšnje prebivalstvo je
mnenja, da je to društvo prostovoljno in to-
re absolutno naša last in da tako tudi ostane.
Kot prtevzo za uničenje gasinskega društva so
izvolili, da nosijo postojnski gasilci avstrijske
armadne uniforme in celo, da nosijo njih
pokrivala avstrijski državni grb. Čudno je, da
je prišlo to «genialno odkritje» še le po se-
stih letih, ko je pač bilo dovolj časa, da se je
mož vsakdo naučiti razlikovati uniformo
naših gasilcev od avstrijske armadne unifor-
me ter obenem spoznati razliko med postojn-
skim in avstrijsko-državnim grbom. Mi tukaj
pričakujemo izid borbe za obstanek naše po-
žarne brambe povsem mirno. Opozarjamo pa
ziste, ki jim je velekoristna ustanova nepri-
jetna, da bo to precej trd oreh, ker se bomo
proti razpustu uprli zakonitim potom, kakaj
toliko Postojnčani kolikor okoličani se globo-
ko zavedamo, da dolgujemo naši požarni bran-
bi neizmerno hvalečnost.

Tudi naše rokodelsko podporno društvo je
okusilo predzadnje nedelje posledice nove
«politike». In vendar kaže že ime te ustanove,
da nima ta ustanova nikakega drugega na-
mena nego da podpira dela nezmožne in obo-
lele obrtnike. Temu društvu je bilo dano do-
voljenje za zabavno prireditve na prostem. —
Sporod veselice je obsegal pečenje janca, vino,
kavo ter sodelovanje godbe (brez plesa.) —
Prireditve se je imela vršiti prdzadnje nedelje
popoldne in je bilo že vse pripravljeno, toda
v soboto je bila prireditve prepovedana. Lah-
ko si je misliti, v kakšnem položaj je padlo dru-
štvo in kakšno razpoloženje se ustvarja med
ljudstvom s tako neprimerno obsejno «poli-
tiko». G. podprefekta pa vprašamo: Ali iziti-
va naše ljudstvo kdaj prepire in izgrede na
svojih prireditvah, da bi jih bilo treba iz
ozirov na javno varnost prepovedovati, med-
tem ko se dovoljuje zares nevarne in nepri-
ljubljene pomočne prireditve. O tem naj bi tu-
kajšnja odgovorna oblastva resno razmislila
in bi potem znala uravnati svojo obsejno poli-
tiko primerno koristim prebivalstva in — drž-
žave!

Sport

S. D. A. — Trst organizira za v nedeljo dne
3. avgusta 70-kilometrsko kolesarsko dirko na
progi: Barkovlje — Komtovel — Prosek —
Gabricova — Salež — Samotorca — Sempolaj
— Gorjansko — Komen — Kobiljaglava —
Štanjel — Kopriva — Dutovlje — Tomaj —
Križ — Smarje — Sezana — Divača — Lokev
— Bazovica — Ključ — Lovce — Sv. Ivan.

Ta dirka je prva velika sportna manifesta-
cija te vrste ter ima namen zbrati vsa sloven-
ska sprotna društva, specielno kolesarska
društva na večjo poizkušnjo glede kakovosti
članov.

Isteга dne popoldne priredi S. D. A. — Trst
veliko vrtno veselico na senčnatem vrtu Na-
rodnega doma pri Sv. Ivanu. Ob tej priliki se
bodo razdeljevala darila posameznim zna-
govalem gori omenjene dirke. Sodelovalci bodo
razni pevski zbori, med temi obtežnana «Ili-
rija» in «Kolo», ki nastopita z raznimi pevskimi
točkami.

Natančnejši spored dirke in veselice se obja-
vi v kratkem.

Pozivamo cenjeno občinstvo, da se tega dne
zbere v velikem številu v «Narodnem domu»
pri Sv. Ivanu ter po svojih močeh pomaga, da
se bo dostojno proslavila ta prva slovenska
sportna manifestacija. Obnemam pa bo s tem
javno dokazalo naši mladini, da ni v svojem
stremljenju po višjih ciljih osamljena.

NOGOMET

V nedeljo, dne 27. t. m. ob 16 se vrši v Vi-
pavi na (igrališču S. K. «Nanos») prijateljska
nogometna tekma med S. K. Nanos-Vipava in
nogom. ods. M. D. P. Opčine. Ker so to dve
najmočnejši slovenski nogometni četi v Jul.
Krajin, naj prihitijo vsi oni, ki se kolekaj za-
nimajo za sport, od blizu in daleč, da vidijo
to tekmo.

**Nogometna tekma med vrsto S. D. A. —
Trst in M. D. P. — Opčine**

To je dogodek, ki ga v prvič beležimo v
zgodovini tržaškega Slovenstva. Nedelja
nam je prinesla prvo nogometno tekmo

med dvema slovenskima vrstama. Videli
smo naše vrle sportnike v lepi mični
opremi na igrališču in smo končno lahko
vzklikli: To, kar smo si želeli, ko smo
gledali tekme drugodnih vrst, da bi nam-
reč kmalu imeli slovenske nogometše v
Trstu, se je uresničilo.

Že pred začetkom borbe se je nabralo
na prostoru pri Kontovelju veliko število
ljudi, ki so nervozno pričakovali trenutka,
ko bo sodnikova piščalka dala znamenje
za pričetek igre. Vse je komentiralo do-
godek in stavljale so se razne hipoteze o
moči ene in druge vrste.

Sodnik zažvižga, čete S. D. A. — Trst in
M. D. P. — Opčine se zberejo v srednji
igrišča. Tišina zavlada naokoli. Kratek
vzvodbevalen govor tajnika S. D. A. in
kapetana obeh vrst si ob klicu «zdravo»
izmenjata dva krasna šopa cvetlic. Nežen
opomin kavalirstva, plemenitosti, in za
naši slovenski vrsti: ljubavi, bratske ljub-
bavi, ki nas mora obvladovati, kljub temu
da se na igrišču borimo za zmago.

Kratek žvižg sodnika. S. D. A. prične
takoj z napadom, katerega pa M. D. P. od-
bije in se reši v kornjer, ki je pa za «Adri-
jo» brezuspešen. M. D. P. se spusti takoj
v protinapad in kljub izvrstni obrambi
Adrijašev, katerim pa je v tej prvi fazi
manjkala skupnost, beleži vrsto M. D. P. —
Opčine ob 5 h 35' svoj prvi gol. M. D. P. je
še vedno v ofenzivni igri in napravi
drugi gol. Opazila se je tukaj sodnikova
neodločnost, ker ni znal preprečiti pre-
rekanja nekaterih igralcev. Vratar S. D. A. je
moral koj po tem drugem napadu zbrati
vse energije in posrečilo se mu je odbiti
dva nevarna strela v lastna vrata. Resila se
je obramba «Adrije» v kornjer, ki je
prinesel M. D. P. — Opčine 3 gol. Po tem
prvotnem porazu se spusti četa S. D. A. v
silen protinapad, ki se pa ob skrbni
obrambi M. D. P. — Opčine razbije. Vse-
eno bi omenili, da smo pri tej fazi igre za-
znamovali na strani M. D. P. pr zapored-
nih kornjerjev.

Od tu naprej zgubi igra vsvo prvotno
zanimivost, ker je incident, vsled sodni-
kove neodločnosti pri odločitvi o veljavi
od «Adrije» napravljene gola, ustaviš
igro za pol ure.

(Dalje na IV. strani)

Mali oglasi

MANIFAKTURNA TRGOVINA z drobnim
blagom se odda v Gorici. Oprema popolna.
Redka prilika! Ponudbe naj se pošiljajo pod
«Claudia» na upravo «Edinosti», Gorica Via
Carducci 7 I. nadstropje. 918

SLADČICARNA s pečjo in popolno opremo se
oddaja v Gorici. Prijave na upravo «Edinosti»,
Gorica Via Carducci 7 I. nadstr. pod «Ma-
rija». Redka prilika! 919

PODRUŽNICA SOLSKEGA DRUŠTVA pri
sv. M. M. zg. razpisuje mesto posrežnice.
Prošnje poslati na naslov: Julij Pavletič,
Trst, Via di Montecuoco 18. 916

KOLO, moško, popolnoma novo, prodam jako
ugodno. Via Milano 29, žganjarna. 917

KUHINJSKA oprava, predvojno delo in dolg
klavir se prodata. Meula, via Donata 4. 914

MIZARSKÉ KLOPI, obličji, pile, vijaki, zebliji,
železna, bakrena in medena žica, žage vseh
vrst i. t. d. Skladišče železnin, via Filzi
št. 17. 915

UCENCA pridnega in poštenega v starosti 15
do 16 let, ki ima veselje do pekovske obrli
sprejme Ivan Jančar Divača. 916

BABICA avtorizirana sprejema noseče. Nizke
cene. Zdravnik na razpolago. Govori slo-
vensko. Tajnost zajamčena. Slavec. Via Giu-
lia 29. 912

OREHOVA POVLAKA, izredna prilika po
10 cent. ped. Molino Vapore 9. 861

VILA v Celju, s 7 prostori, kopalnico in pri-
tiklinami in enostanovaška hiša, enonad-
stropna, z vpeljanim agenturnim in komi-
sijskim podjetjem, se ceno prodata. Po-
jasmila: Poštni predal 76, Celje, Jugoslavija. 885

VESCO MANIFAKTURISTINJO sprejme «Ob-
čno konsumno društvo v Idriji». 896

KAMION - tritonski Saurer, v najboljšem
stanju, zelo uporabljiv tudi za morebitno
preuredbo v korijero, proda «Občno kon-
sumno društvo v Idriji». 897

UGODNA PRILIKA! Kdor namerava kupiti
v Jugoslaviji hišo s zemljiščom ali brez zem-
ljišča, hišo z gostilno ali trgovino, kmetско
posestvo i. t. d. izve naslov za informacije
pri upravnštvu. 908

H

Nočem se tukaj spustiti niti v najmanjšo diskusijo o veljavnosti ali neveljavnosti gola, ker je za poročevalca merodajno to, kar sodnik odloči. Poslednji je »Adrijani« gol razveljavil.

Ob 6.30 da sodnik, ne več prvotni, ker se je odstranil, ampak namestnik, znamenje za nadaljevanje tekme. Ali tudi tu bi skoraj prišlo do novega incidenta, ker ni sodnik zadostil svoji nalogi. Od tu dalje je bil sodnik g. Dall'Olmo Mario, član nogometne vrste XXX Ottobre, ki je prevzel važno nalogo, da sodi igro. Od tu naprej se je vršila igra v popolnem redu.

Zanimljivo namdo »Adrijašev«, ki so skoraj vedno pred vratmi M. D. P. - Opčine. Poslednji vrsti, ki je bila v prvem polučasu na svojem mestu, manjka trenacija v dtilm, kar jim bi znalo še kdaj jako škodovati. Vendar se je dobri obrambi M. D. P. - Opčine posrečilo odbiti vse napade nasprotne vrste S. D. A. Trije napadali sunki Prosvetašev so končali istotako brez uspeha. Obe četi ste v tem polučasu streljali po en kazenski udarec, ki sta jih pa vratarja uspešno odbila.

Po enournem igranju drugega tempa (ker je sodnik sešel tudi prej zamujen čas), je sodnik zažvižgal konec tekme. Obe nogometni vrsti ste se zbrali v sredini igrišča in zadoneli so glasni klici »zdravo« na naslov M. D. P. - Opčine in S. D. A. - Trst.

M. D. P. - Opčine razpolaga z dobro kombinirano napadalno vrsto, medtem ko je S. D. A. - Trst pokazalo izvrstno obrambo. To, kar je v nedeljo »Adrijašev« manjkalo, namreč skupne igre, bo po daljši trenaji gotovo doseženo.

Publika se je v svoji pretežni večini dobro vedla, le »strankam« bi svetovali, da bi hranile svoje močne glasove za kak morebitni pevski nastop. Če mislijo, da so s svojim kričanjem koristili igralcem, se motijo, in sicer temeljito motijo. Kvečjemu razburijo nogometiša, tako da postane poslednji nervozen in zgubi na ta način cno sigurnost v igranju, ki bi mu drugače velkio pomagala.

Najboljši igralci na polju: Dr. Gorup (kapetan S. D. A.), Kocjančič (bek S. D. A.), Gruntar (napad M. D. P. - Opčine) in Brišček I. (kapetan M. D. P.). - Oficijalen izid tekme je ta-le: M. D. P. - Opčine premaga S. D. A. - Trst s 3:0.

Oprema M. D. P. - Opčine mična, ona S. D. A. odgovarjajoča. Nedeljska oprema S. D. A. - Trst je sicer provizorična. Igralciče skrajno trdo, kamenito in n. v. več mestih nevarno. Openci so se res potrudili in ga očistili, ali naš Kras ne da tako hitro kamnja iz sebe. - Organizacija tekme dobra.

Gospodarstvo.

NEKATERI OBČINSKI DAVKI.

Tukajšnje zupanstvo izdaje od časa do časa pravilnike o pobiranju novih občinskih davkov, ki so bili uvedeni z l. 1924. Kako se vrši popis davkov (sestavljajo matične davkoplačevalcev in davčnih seznamov), o tem smo že obširno poročali. Za davkoplačevalca je predvsem važno, da je obveščen, kdaj so matice in sezname izloženi na javni ogled v občinskem uradu, kjer si jih lahko vsakdo ogleda, da se v slučaju kakega pogrška na njegovo škodo pritoži. Prizadetim priporočamo, naj pridno čitajo naš list, kjer so napovedani vsi važni roki, katere razglasi občinska uprava.

Danes hočemo v informacijo prizadetih davkoplačevalcev opisati nekatere občinske davke na podlagi pravilnikov, ki so bili izdani te dni, in sicer davke na živino, davke na vozila, davke na pse, davke na posele in davke na prebivanje.

I. Davke na živino. Temu davku je podvržena vsa živina, ki jo posedujejo na ozemlju tržaške občine toliko italijanski državljani kolikor inozemci. Za odmero davka je razdeljena živina v sledečih pet razredov: 1. razred: 100 lir na leto od vsakega konja, ki ga imajo za zasebno zabavo, bodisi za jahanje ali za vožnjo; 2. razred: 60 lir na leto za vsakega konja, ki se rabi za trgovino ali obrt; 3. razred: 30 lir na leto od vsakega konja, ki ga daje gospodar kakorkoli v najem in si služi z njim sredstva za življenje; 4. razred: 30 lir na leto od vsakega mežga (mule); 5. razred: 15 lir na leto od vsakega goveda.

Prosta davka je živina (konji in mežgi), ki je last kralja ali članov kr. družine, dalje živina, ki se rabi v kr. armadi in drugih oboroženih zborih, živina, ki je last diplomatskih in konsularnih agentov, ako ti poslednji niso italijanski državljani in ako uživajo italijanski diplomatski agenti v dotični državi enako oprostitve, konji, ki jih imajo častniki, ako jim po njihovem činu pritičejo; konji, mežgi in goveda, ki služijo poljedelcem izključno za obdelovanje zemlje, ki jo imajo na ozemlju tržaške občine, in za dovažanje pridelkov v mesto.

II. Davke na vozila. Vozila, ki so podvržena temu davku, se delijo na javna in zasebna. Kot javna vozila veljajo vsa tista, ki služijo za prevažanje oseb proti plačilu. Med temi vozili se razlikujejo vozila na dve kolesi in vozila na štiri kolesa. Pogrebni vozovi se smatrajo za javna vozila.

Zasebna vozila so vsa tista, ki jih držijo zasebniki samo za prevažanje oseb. Tudi med zasebnimi vozili se razlikujejo vozila na dve kolesi in vozila na štiri kolesa. Davke na vozila se odmerja po sledeči tarifi:

A.) Javna vozila: 1.) od vozil v tramvajski službi 240 lir na leto, 2.) od vozil na 4 kolesa, ki so določena za gotovo službo, 60 lir, 3.) od vozil, ki služijo v isti namen, a imajo samo dve kolesi, 40 lir; 4.) od javnih kočij na 4 kolesa 24 lir, od javnih vozil na dve kolesi 12 lir na leto.

B.) Zasebna vozila: 1.) od vozil z grbi ali plemenitaškimi znaki 480 lir na leto; 2.)

od vozil na štiri kolesa brez grba 240 lir; 3.) od vozil na dve kolesi z grbom ali plemenitaškimi znaki 240 lir; 4.) od vozil na dve kolesi brez grbov 120 lir; 5.) od mrtvaških vozov, zaprtih s kristali 240 lir; 6.) od odprtih mrtvaških vozov 120 lir.

Davka na vozila so prosta ona vozila, ki služijo le za prevažanje blaga. Dalje so prosti tega davka tudi izdelovalci vozil vsake vrste in trgovci, ki jih imajo le na prodaj.

III. Davek na posele. Temu davku so podvrženi vsi oni, ki imajo v službi kakega posla, in sicer ne glede na to, ali mu dajejo v hiši tudi stanovanje in hrano ali ne. Ne veljajo za posele: 1) uslužbenci kakor komiji, delavci, dninarji in drugo osebje, ki daje svoje delo izključno v poljedelstvu, industriji ali trgovini; 2) potrebniki častnikov kr. armade in drugih oboroženih zborov; 3) stražniki, vodje in drugo osebje na javnih vozilih z živim ali mehaničnim pogonom; 4) uslužbenci in čuvaji pri državnih, pokrajinskih in občinskih oblastnih ter pri vzgojnih, učnih in dobroteljskih zavodih; 5) vratarji privatnih stanovanj, ako služijo več najemnikom; 6) tisti, ki služijo po dnevu le na uro; 7) osebe, ki služijo le za potrebo bolnikom.

Tarifa za odmero davka na posele je sledeča:

1) Za eno služkinjo 20 lir na leto; 2) za vsako nadaljnjo služkinjo 40 lir; 3) za enega služabnika 60 lir na leto; 4) za drugega služabnika 100 lir; 5) za vsakega nadaljnega (tretjega itd.) 160 lir na leto.

IV. Davke na pse. Ta davke se plačuje od psov in psic vsake pasme. Davke dolgujejo vsi tisti, ki imajo enega ali več psov. Za posesnike psov se smatrajo tudi tisti, ki so pobrali potepajoče se pse ali držijo psa po nalogu kake druge osebe. Za odmero davka so psi razdeljeni v sledeče tri razrede: 1. razred: luksusni, lovski in vsi drugi psi, ki niso zapodeni v naslednjih dveh razredih; 2. razred: psi čuvarji, ki so vedno privezani in ki se rabijo kot varuhi hiš, vil, obratov itd. izven mestnega obzidja; 3. razred: psi, ki se rabijo izključno za čuvanje čred, polja in kmetijskih poslopij, t. j. hiš, ki služijo za stanovanje poljedelcem, naj bodo gospodarji ali najemniki, dalje psi, ki se držijo za čuvanje hlevov in shrabov, v katere se spravljajo nepredelani pridelki.

V ta razred spadajo tudi psi, ki se držijo samo na prodaj, torej v trgovinske svrhe.

Davke na pse je odmerjen po sledeči tarifi: 1) za pse prvega razreda 80 lir na leto, 2) za pse drugega razreda 40 lir in 3) za pse tretjega razreda 10 lir na leto.

Prosti davka so: 1) psi, ki služijo izključno kot vodniki slepcev in za prevažanje ubogih pohabljenec; 2) psi, ki pripadajo osebam, katere bivajo v Trstu le začasno; 3) mladiči do dveh mesecev; 4) psi v službi kr. armade in drugih oboroženih zborov; 5) psi diplomatskih agentov in konzulov drugih držav, ako ti agenti niso italijanski državljani in ako uživajo italijanski diplomatski in konzularni agenti v dotičnih državah enake ugodnosti.

Osebe, ki prebivajo v Trstu le začasno, bodo oproščene davka na pse le tedaj, ako pse, ki jih dovedejo na ozemlje občine, naznanijo občinskemu davčnemu uradu v 48 urah po svojem prihodu ter obenem dokažejo, da je njih bivanje v občini le začasno.

V. Davke na prebivanje. Ta davke dolgujejo vse osebe, ki pridejo začasno v občino ter imajo ali držijo na razpolago eno ali več sob ali kakršnokoli drugo stanovanje po hotelih, penzionih in slično, katero se mora po zakonu naznaniti varnostnemu oblastvu. Stanovanja, za katera se plačuje davke na najemniško vrednost, so prosta tega davka.

Davke za prebivanje znaša 10% zneska, ki ga prizadeti plača na dan za sobo ali kako drugo stanovanje kakršnekoli vrste. Tri četrtine davka na prebivanje gredo v občinsko blagajno, ena četrtina v državno kot prispevek za javno dobrotelost.

GOSPODARSKI POLOŽAJ V SEVERNIH DRZAVAH

Kriza na Danskem se nadaljuje in ne bo tako hitro končala. Minuli mesec je tudi danska krona jako padla.

Na Švedskem in Norveškem je položaj stabilen in gospodarstvo se tudi počasi dviga.

V Rusiji se gospodarski položaj stalno in rapidno boljša. Z lastnimi sredstvi in brez pomoči zunanega sveta so Rusi že nekako svoje gospodarstvo vzpostavili. Naj omenimo le, da je industrija že dosegla lepe uspehe. Izvoz petroleja je že dosegel predvojno količino. Tekstilna in elektrotehnična industrija je dosegla tudi predvojno produkcijo, industrija za preoblikovanje izdelkov pa polovico.

Zetev je bila v veliki nevarnosti, ker je poponoma primanjkovalo dežja. V poslednjem času je začelo deževati ter bo letina dosegla 80% predvojne količine, od katere je pripravljenih za izvoz 500.000.000 pudov v vrednosti od približno pol milijarde zlatih rubljev.

Valutna reforma se je tudi popolnoma posrečila in Rusija se danes lahko ponaša nasproti svojim sosedom s stabilno valuto, ki je utemeljena na zlati podlagi, tako da sedaj kvotirata dolar in šterling manj nego pred vojno in sicer 1 dolar 1.87 in 1 Lst. 8.30 zlatih rubljev.

Blagovna borza v Moskvi je imela pretekli mesec 120.2 milijonov rubljev prometa; tudi borza v Leningradu in Harokvu ima zaznamovati lepe uspehe. Borznih transakcij so se udeležile zadrage s 16%, privatniki s 13% in državne institucije s 71%.

Ker se je valuta ustalila, so cene blagu nekoliko popustile. Tako na primer jestvine za 10%, les 5% in kožni izdelki 2%. Dokaz napredovanja nam daje število zaposlenih delavcev, ki znaša 2.600.000, t. i.

dvakrat toliko nego v letu 1922. Plače delavcev znašajo tudi že 60% predvojnih plač in še vedno rastejo, a brezposelnost pojema.

Vidimo torej, da ima gospodarska politika Rusije zaznamovati lepe uspehe, kateri tudi dobrotelno vplivajo na vse bivše ruske pokrajine, danes samostojne obrobne države brez nobenega samostojnega gospodarstva. — Narodni gospodar.

Tomaževa zbirna.

Tržaška kmetijska družba v Trstu namerava naročiti za letos večjo množino Tomaževe zbirne naravnosti iz tovarne, zato pozivlja kmetovalce da prigrasijo svojo potrebo na Tomaževo zbirni in sicer najkasneje do 31. julija t. l.

Cena Tomaževe zbirne se bo ravnala po množini naročila, lahko pa že sedaj ugotovljamo, da bodo prodajne cene najugodnejše in blago zajamčeno.

Za vagonška naročila se bo dovolil znaten popust.

Naročila — ustmena ali pismena — sprejema Tržaška kmetijska družba v Trstu ulica Rafinerija št. 7. vsak dan razen ob nedeljah od 7. ure zjutraj do 7. večer.

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu.

ogrskje krone	0.0250	0.03
avstrijske krone	0.0826	0.0335
čehoslovaške krone	68.60	69.10
dinarji	27.45	27.65
leji	10.25	11.—
marke	23.15	23.30
dolarji	119.50	120.50
francoski franki	423.—	426.—
švicarski franki	101.35	101.55
angleški funti papirnati		

DAROVI

Gg. Štuka Ivan, S. T. in Petjevic Spiro po 10.— L; Fran Udovič star., S. J. Godina, Zlobec Edvard, Suban Justa, Narobe Ljudevit, Potok Ivan, Slavec L., Sonc E., N. N., Pertot Anton in Cepar Pavlo, po 5.— L; Pahor Alojz 4.— L; Tomazič Iv., Baretto Anton, Baretto Franc, Pepo Godina Teribile, Skrlavaj Kristina in Vidmar Ivan po 3 L; Gilda M. 2.50 L; Bežek A., Gustin Josip Hrovatin Anica, Roncel Olga, Brana Ivan, Klun Angela, Colja Anton, Udovič Ivan Marija, N. N., Dr. Griža, Konesta Albert, Lazzari Natale, Silič I., Dougan Karla, Potok Josip, Vidmar S., Skedenec, Stancar Fr., M. C., Rebek Andrej, Mezinac, Josip, Mlač, Valentič Ivan, Pojak Skorklja, Vidmar Rudi, Valič L., N. N., Skilan Ivan, Skilan Karl, Sušinec Josip, Škerl Ivan, Marc Alojz Sergej, N. N., Ribič Marica, Malič Stefanija, Umtoni, Godina Jos. star. Godina Jos. mlaj., Lozej Marija, N. N. in Pahor Alojz po 2 L; Dougan Marija, Cekada, Kolombina I., Godina Danilo, Hrovatin Anton, Kaluža, Katina Valič, Tereza Bobek, Berce Pecca, Sahar Marij, Svetina Ivan, Neimenovani, Zajc, Schmidt, Pahor Marij, Krezetič, Potok Ferdinand, Kušo Ivan, Germek Andrej, Korent Ivan, Potok Ferdinand od igre, Barič, Vecchiet Lodovico, stric Maks, Još. B., Meula F., Prelec Jožef, Kovarič Ivan, Marc Stefanija, Černigoj Bernarda, Kariš, Lukan Ivan, Ivan Lozej, Lokar Ivan, Taučer Alojz, Gerlanec Ivan, Marc Stefanija, Černigoj Bernarda, Kariš, Lekan Ivan, Krekič, Hrovatin Jožef, Godina Ivo, Neimenovani, K. F., Zupančič Pavla, Baretto Ivan, Baretto Mario, Broma Josip, Fani Kolombin, Bak Marija, Cok Emil, Zupančič Marica, Černigoj, Vatovec Josip, N. N., Colovini, Baretto Fran, Marc Karol, Birsia Josipina, N. N., Frangia, Pečar, Fonda, Turk Martin, Vatovec Ivan, Fonda Ernest in N. N. po 1 L; N. N., Franc Udovič, Josip Vidmar, Grgič Miha, Marija Kusovka, Franceli Jakob, Ivan Vatovec, Pahor Marij, Marc Miček in Schmidt Danilo po 0.50 L; Kolombini 0.40 L; Štiri niče 0.25 L; Zlobec in Udovič po 0.20 L — skupno 262.55 L.

Med temi darovalci je mnogo priprostitih delavcev, zato so nam njih darovi tim ljubši. Srčna hvala vsem in drugim v izgledi!

V počaščenje spomina na pok. Frana Trošta darujejo šentjakovski podružnici »Sol. Dr.« po L 10 Anton in Franc Renko, Gregor Babič, Ivan Ujčić, Just Maurič, po L 5 Godnič Josip, Vouk Ivan, Pestotnik Janko, Kralj Peter, Zadrnik Josip, Primožič Rudolf, Zega Fran, Ivan Prašel, Rbdval, Orel Adolf, Valentin Brezovec, Anton Sluga, Just Fabčić, Rauber Ivan, Černigoj Josip in Durnik Josip, po L 3 Ciril Rogelja, Kreševič Josko, po L 2 Peter Može, Alojzij Kompara, Smerdel Anton, Mihael Kreševič, Gulič Pavel in Godina Pino po L 1 Simon Škrinjar in Ante Dujmovič, skupaj L 150.

Za Magdalensko podružnico »Solskega dr.« se je nabralo v nedeljo 15. t. m. na vrtu pri Tirolecu 57.05 L.

Darovali so sledeči: N. N. 10 L, N. N. 5.70, N. N. 3.70, N. N. 1.60. Po 5 L: Riža Ivan, Merzec J., Ferluga J. Po 2 L: Ferluga U., Pahor A., Manfred, Pečar A., Ferluga F., Kobelj J., Po 1 L: Mahne J., Metlika K., Metlika J., Peric A., Abram S., Mislej F., Sarežin S., Sarežin J., Mahne M.

Spominjajte se ob vsaki priliki 'Dijaške Matice'

ARRIBA!

ABADIE?

Evo! Naposled se je vendar povrnili izborni cigaretni papir. Zahtevajte ga povsod. (5)

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebianca šte. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt

Št. telef. 25-67. 8

Dajte prednost 436

PIVO DORMISCH

Tovarna glasovirjev

ANTON PEČAR

Trst, Via Donadoni 16, I. n.

Ustanovljena l. 1910.

Prodaja, zamenjuje, popravlja ter uglašuje po najnižjih cenah. (433)

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje

kupuje

Zlatarna Albert Povh

Trst, Via Mazzini 46 (25)

PETE

PODPLATI

PALMA

iz pristnega kaučuka.

„PALMA“ Trst, Via Coroneo 9.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom

Via Pler Luigi da Palestrina 4, pritrilje

Obrestuje navadne hranilne vloge po

5%

Večje vloge, vezane na odpoved po dogovoru.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun

in v DINARJIH

ter jih obrestuje pod najboljšimi pogoji.

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune

Posoja hranilne pušice na dom.

Daje posojila na poročstvo, zastavo

vrednostnih papirjev ali dragocenosti.

Uradne ure od 9-1 zj. od 1/4-1/6 p. p.

Poštno hranilnični račun št. 11/1397. Tel. 16-04.

To so dejstva in ne prazne besede!!!

Evo, zakaj je našla toliko odziva malih konsumentov naša izredna prodaja svilenin, blaga, platna, bombaževine, preprog, posteljnih pogrinjal i. t. d. i. t. d.

SOCIETÀ BLOCCHISTI MILANESI

Trst, Corso Vitt. Em. III. št. 25 (vogal Piazza S. Caterina)

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavnica Lit. 15.000.000.— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: TRST, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača).

Podružnice: ABBAZIA — FIUME — MILANO — ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo

Jamči italijanske kredite v Jugoslaviji in jugoslovenske kredite v Italiji ter ekskomptira tozadevne akcepte.

Otvorja akreditive za nakup blaga. Inkasira efekte in račune. Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Izvršuje nakazila v dinarjih na vseh trgih Jugoslavije.

Sprejema vlogo v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.